



Причорноморська
Фундація
Права

ПРИЧОРНОМОРСЬКА ФУНДАЦІЯ ПРАВА

**Матеріали
Міжнародної
науково-практичної конференції
«Актуальні питання
реалізації чинних
національних та міжнародних
нормативно-правових актів»
м. Одеса, 16-17 квітня 2011 р.**

Частина I

Одеса 2011

Омельяненко В.А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	77
Сошко Н.Я. ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ АВТОРІВ У ПРАВІ США. ТВОРИ ОБРАЗОТВОРЧОГО	79

НАПРЯМ 4. ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ ПРАВО ... 81

Данилюк С.М. ПРАВОВІ ФОРМИ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ.....	81
Жиденко О.Ю. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕСІЙНОГО ДОГОВОРУ ТА ДОГОВОРУ ОРЕНДИ.....	82
Книш В.В. СУБ'ЄКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПОЄДНАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЛІ ЯК ПРИРОДНОГО РЕСУРСУ, ОСНОВНОГО ЗАСОБУ ВИРОБНИЦТВА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО БАЗИСУ	83
Коваленко Ю.В. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ПРАВІ.....	85
Кравцова К.М. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ АКТИВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ	87
Майсус Т.О. КОДИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ – НЕВІДКЛАДНА ВИМОГА ЧАСУ	88
Місінкевич А.Л. ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ	90
Поддубный А.Ю. К ВОПРОСУ О ПЕРЕСМОТРЕ ТРАДИЦИОННОЙ КОНЦЕПЦИИ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ, ВЫРАЖЕННОЙ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ПРАВЕ	92
Сливоцька Н.Р. ПРОБЛЕМИ ОДНОЗНАЧНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КАРАНТИН ТВАРИН».....	92
Темний І.І. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ЗЕМЛІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ САМОЧИННОГО БУДІВНИЦТВА	94
Яковлев І.О. ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ – ІНСТИТУТ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	96

НАПРЯМ 5. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС 98

Багрицевич Є.А. ОФЕРТА ЯК СТАДІЯ УКЛАДЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ	98
Гетманцев О.В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	99
Колобродова О.В. ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	101
Лобода В.О. ДОГОВІРНА СВОБОДА ТА ЇЇ ОБМЕЖЕННЯ	103
Паламарчук Н.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ В АСПЕКТІ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ПРАВА	104
Ревякін К.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	106
Стефанюк М.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	107
Тертична А.А. ОСОБЛИВОСТІ БАЗИ ДАНИХ ЯК ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА.....	109

«невизначене коло осіб» заперечує подання колективної оферти під якою розуміють «пропозицію про укладення договору в умовах конкуренції покупців, яку оферент подає одразу кільком заздалегідь відомим адресатам, з метою укладення договору тільки з одним із них (аукціон, біржові торги), але у будь-якому разі з певною невизначеністю щодо особи майбутнього акцептанта» [7, с. 17].

Публічна оферта може носити однократний характер, тобто вона автоматично поглинається договором після її прийняття, або може бути акцептована одночасно чи послідовно декількома зацікавленими особами - суб'єктами цивільних відносин [8, с. 85]. Законодавчого закріплення вимагає правило, відповідно до якого акцепт оферти (згода покупців в договорі купівлі-продажу) надходить в порядку черги, що виключає одночасність її прийняття. Законодавче регулювання укладення договору не передбачає визначення моменту укладення договору при поданні публічної оферти, обмежуючись регулюванням оферти зі вказанням строку її акцепту і без такого. Із зазначеного випливає, що момент укладення договору необхідно визначати залежно від форми оферти. Для усної оферти - негайний акцепт у відповідь на неї, для письмової - отримання оферентом акцепту. Для акцепту оферти необхідна її доставка акцептанту, це правило підлягає застосуванню а р'єгіоі в усіх випадках укладення договору.

Отже, з урахуванням вищевикладеного було б доцільно внести зміни до ЦК України шляхом прийняття ст. 641-1 «Публічна пропозиція укласти договір» в наступній редакції: «1. Публічною пропозицією укласти договір є звернена до необмеженого кола осіб пропозиція про укладення договору, що містить всі істотні умови майбутнього договору, виражає згоду оферента бути пов'язаним її умовами та вимагає повного і безумовного її акцепту.

2. Якщо інше не вказано в самій публічній оферті, то її акцепт здійснюється в порядку черговості за принципом, що договір укладається із тією особою, акцепт якої, одержано оферентом раніше інших, за умови можливості його задоволення в даний час».

Література:

1. Кучер А.Н. Оферта как стадия заключения предпринимательского договора // Законодательство. - 2001. - №5. - С. 43-52.
2. Бородавський С.О. Укладення, зміна та розірвання договору у цивільному Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес» / С.О. Бородавський. - Х., 2005. - 22 с.
3. Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Общие положения. - 2-е изд. - М.: Статут, 2005. - 848 с.
4. Бородавський С.О. Деякі питання укладання, зміни і розірвання договору в цивільному праві України // Юридична Україна. - 2005. - №1. - С. 23-26.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відповід. ред. О.В. Дзери та ін. - К.: Юрінком Інтер, 2005. - Т.ІІ. - 1088 с.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В. М. Коссака. - К.: Істина, 2004. - 976 с.
7. Олюха В.Г. Цивільно-правовий договір: поняття, функції і система: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес» / В.Г. Олюха. - К., 2003. - 20 с.
8. Иоффе О.С. Советское гражданское право: курс лекций. - Л.: Изд-во ЛГУ, 1958. - 560 с.

Гетманцев О.В.

*к. ю. н., доцент, завідувач кафедри
правосуддя Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Одним із напрямків дослідження сутності цивільного судочинства, його функції щодо розгляду і вирішення цивільних справ з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави є аналіз такої важливої функції держави як здійснення правосуддя в цивільних справах. Сучасний підхід у розумінні поняття цивільного судочинства нерозривно пов'язаний з здійсненням судової влади. Саме судовою владою є державним інститутом, яка призвана захищати права, свободи, інтереси конкретного індивіда, суспільства, держави. Судово-правові реформи в Україні, які як не парадоксально, постійно супроводжують наше життя, вимагають здійснення оцінки існуючих і розробку нових положень щодо функцій судової влади, важливою серед яких є саме функція правосуддя. Тому, аналіз питань пов'язаних із здійсненням правосуддя у цивільному судочинстві має актуальне значення, оскільки дасть можливість вирішити питання щодо характеристики цивільного судочинства як форми здійснення правосуддя, окреслити коло суб'єктів здійснення правосуддя.

У юридичній науці питаннями поняття правосуддя, його ознаками, формами реалізації займалися представники різних галузевих наук. Серед представників науки цивільного процесуального права, які досліджували питання здійснення (реалізації) правосуддя в цивільному судочинстві можна назвати А.Т. Бонера, Г.А. Жіліна, В.М. Жуйкова, В.В. Комарова, Т.О. Савельєву, В.І. Тертишнікова, М.С. Шакарян, М.И. Штефана, О.В. Ціхоцького та інші.

Загальною визначеною є уявлення про правосуддя як діяльності суду, яка полягає у вирішенні конкретних правових питань в процесуальному порядку шляхом застосування норм права до встановлених фактів і відносин [1, с.3].

У науці цивільного процесуального права існують досить різноманітні погляди щодо поняття та сутності правосуддя. Так на думку одних процесуалістів, правосуддя слід розглядати як діяльність органу державної влади [3, с.12; 5, с.5]. Не визнаючи, що цей вид діяльності повинен здійснюватися саме судом, автори все ж таки пов'язують його із завданнями цивільного судочинства – вирішення судом спору. Аналогічні положення містяться у А.Т. Бонера. На думку автора правосуддя, як діяльність по розгляду і вирішення спору про право здійснюється судом лише у справах позовного провадження [2, с.194]. Такий підхід характеризує правосуддя, а особливості виду провадження в цивільному судочинстві. Поза увагою залишається наказне та окреме провадження – де також реалізується завдання цивільного судочинства, а тому у названих видах провадження також здійснюється правосуддя судом.

Інші автори правосуддя розглядають як діяльність суду щодо розгляду (провадження у справі до судового розгляду) [8, с.36]. У даному випадку таку позицію можна розглядати лише з певним доповненням, що в провадженні у справі до судового розгляду здійснення правосуддя відбувається в наслідок закінчення процесу шляхом ухвалення судом рішення (визнання позову відповідачем) або постановлення судом ухвали (відмова позивача від позову, укладення мирової угоди).

Деякими авторами ототожнюються правосуддя з «правом на судовий захист» або з «судовим захистом» [1, с.11; 6, с.19]. Пояснюється це існуванням в цивільному процесуальному кодексі України (далі ЦПК) слабкої нормативної регламентації окремих процесуальних термінів.

Діючий ЦПК містить лише одне посилання на категорію «правосуддя». Це стаття 5 – «Здійснення правосуддя на засадах поваги до честі і гідності, рівності перед законом і судом».

У сучасному світі правосуддя розглядається як одне з важливих досягнень цивілізації. Це об'єктивно необхідна соціально-політична підсистема, яка забезпечує захист прав і свобод людини і підтримує соціальне прагнення до справедливості. Саме тому, правосуддя найбільш ефективно може здійснюватися лише державою в особі її спеціального органу – суду. Правосуддя повинно поєднувати як правові так і соціальні ознаки. За своєю сутністю правосуддя має дві мети: першу – для кожної цивільної справи; другу – для суспільства, держави» [1, с.2]. Для цивільного судочинства наведені напрямки реалізації мети правосуддя характеризують цей феномен з точки зору його ефективності, оскільки правосуддя в цивільних справах полягає у розгляді та вирішенні судом цивільних справ на підставі Конституції та Законів, інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів, у визначеній процесуальній формі шляхом ухвалення судового рішення. Отже, правосуддя це одночасно і процесуальна діяльність суду і процесуальна форма його здійснення.

До ознак правосуддя можна віднести наступні: 1. наявність конституційних засад правосуддя; 2. здійснюється судами загальної юрисдикції; 3. наявність гарантій незалежності суду; 4. доступність правосуддя; 5. здійснення правосуддя шляхом розгляду і вирішення цивільної справи; 6. наявність процесуальної форми в межах якої здійснюються правосуддя; 7. оформлення результатів здійснення правосуддя у судових постановках; 8. здійснення правосуддя від імені держави.

Правосуддя торкається важливої сфери життя суспільства. Тому перед правосуддям стоять завдання захищати права, свободи, інтереси людини і такий захист повинен здійснюватися за допомогою визначених в законодавстві процесуальній формі, за допомогою одночасно складних, але й ефективних процедур. У даному випадку в Конституції України, наприклад в ст. 124, потрібно було б закріпити положення, що: «Правосуддя як виключно функція судової влади має за мету захист прав, свобод та інтересів людини і особи, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави». У цьому положенні проявлялася б мета і соціальне призначення правосуддя в суспільстві. Одночасно в ЦПК варто було б відтворити положення ст. 6 ЦПК 1963 року про те, що «правосуддя в цивільних справах здійснюється виключно судом» закріпивши його у ст. 15 діючого ЦПК. Наведене положення відповідатиме Конституції України, дасть можливість розглядати дану функцію держави в навчальних програмах з цивільного процесуального права, здійснювати науково-теоретичні дослідження питань здійснення (реалізації) правосуддя в цивільних справах.

Здійснення правосуддя в цивільному судочинстві відбувається в суді першої інстанції, у порядку перегляду судових рішень. У діяльності суду завжди присутня функція здійснення правосуддя, але у кожному процесуальному порядку діяльності суду певної інстанції така функція має певні процесуальні особливості, які визначаються специфічними метою і завданнями.

Отже, правосуддя в цивільних справах - це здійснювана в процесі розгляду і вирішення цивільної справи, в порядку перегляду судових рішень функція суду, яка здійснюється від імені держави шляхом виконання мети і завдань цивільного судочинства

Література

1. Абова Т.Е. Защита хозяйственных прав предприятий и производственных объединений. Автореф. дис. канд. юрид. наук. - М., 1985 - 23 с.
2. Амосов С.М. К вопросу о целях правосудия // Российский ежегодник гражданского и арбитражного процесса. - №1. - 2001. - С. 2-3.
3. Безруков А.М. Преюдициальная связь судебных актов. - М. Волтер Клувер, 2007 - 144 с.
4. Бонер А.Т. Некоторые проблемы социалистического правосудия // Труды ВЮЗ. - 1971. - Т. XVII - с. 193-197.
5. Елисейкин П.Ф. Проблемы советского гражданского процессуального права в свете решений XX съезде КПСС // Защита субъективных прав и советское гражданское судопроизводство. - Вып. 2. - Ярославль, 1961. - с. 12-16.
6. Стецовский Ю.И. Судебная власть. Учебное пособие. - М. Дело, 1999-400с.
7. Судебная власть / Под ред. И.Л. Петрухина. - М.:ООО"ТК Велби", 2003. - 720с.
8. Тихонова Б.Ю. Субъективные права советских граждан их охрана и защита. Автореф. дис. канд. юрид. наук. - М., 1972. - 22с.
9. Филипов П.М. Судебная защита и правосудие в СССР. - Саратов. 1987. - 264 с.
10. Шакарян М.С. Проблемы совершенствования гражданского процесса // Государство и право на рубеже веков. Материалы всероссийской конференции. Серия. Гражданское право, гражданский процесс. - М., 2001 - с. 233-237.

Колобродова О.В.

*аспірант відділу проблем цивільного, трудового і підприємницького права
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
м. Київ, Україна*

ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

У цивільному процесуальному законодавстві Французької Республіки (ФР) існує інститут перегляду судових рішень у порядку ревізії аналогічний вітчизняному перегляду за нововиявленими обставинами. Проаналізувавши ці два інститути за законодавством обох держав сміливо можна заявити, що даний порядок перегляду в обох країнах багато в чому схожий, не дивлячись на їх відмінність у назві, але і суттєві відмінності також існують. Саме на них варто звернути увагу.

При використанні ревізії, як способу оскарження заявник має на меті домогтися перегляду справи по суті, але реалізувати її він може, пройшовши тільки через більш складну, ніж при звичайних способах, процедуру оскарження.

Причому якщо буде встановлено, що скарга подана з метою затягування процесу або вона свідомо необґрунтована, її заявник може бути оштрафованим у розмірі від 15 до 1500 євро, незалежно від збитків, які можуть бути пред'явлені до відшкодування на користь суду, що прийняв скаргу до розгляду (ст. 581 ЦПК Франції) [1, с. 371]. Однак для стягнення названих сум повинен бути встановлений винний характер оскарження. Суд не може стягувати збитки, обмежуючись посиланням на навмисне оскарження рішення в порядку ревізії з метою затягування виконання, оскільки даний спосіб оскарження не має призупиняючого ефекту.

Ревізія (le recours en revision) замінила успадковану ще від Ордонанса 1667р. заяву про перегляд рішення (requête civile). Заява про перегляд відкривала провадження, якщо виявлялися помилки у факті, спровоковані сторонами або третіми особами, або помилки в процедурі. Новий ЦПК Франції спростив порядок розгляду скарги в порядку ревізії.

Ревізія спрямована на скасування судового рішення, що вступило у законну силу, для того, щоб справа була розглянута знову в суді, який виніс оскаржуване рішення (рестракційний спосіб оскарження).

Ревізія - винятковий спосіб оскарження, що дозволяє виправити фактичну, не правову помилку, що виключає конкуренцію цього способу оскарження з касаційним оскарженням.

Об'єктом оскарження в ревізії може бути рішення, що вступило в законну силу. Згідно ст. 500 ЦПК Франції, таким, що вступило у законну силу є рішення, яке неможливо оскаржити способом, що призупиняє виконання. Рішення набуває чинності після закінчення строку на таке оскарження, якщо право на нього не було реалізовано у встановлений строк [2, с. 129].

За вітчизняним законодавством об'єкти перегляду більш деталізовані, так згідно зі ст. 361 ЦПК України об'єктом перегляду у зв'язку з нововиявленими обставинами є рішення або ухвали, якими закінчено розгляд справи, що набрали законної сили, а також судовий наказ [3, с. 132].

Підстави подачі ревізійної скарги передбачені ст. 595 ЦПК Франції. Відповідно до положень названої статті ревізійна скарга може бути подана:

УДК 34.01 (083)
ББК Х511я431

Актуальні питання реалізації чинних національних та міжнародних нормативно-правових актів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 16-17 квітня 2011 р.). – Одеса : у 2-х частинах. – Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2011. – ч. 1. – 120 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання реалізації чинних національних та міжнародних нормативно-правових актів».

Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців юридичних вищих навчальних закладів, представників судових та інших правозастосовчих органів держави, адвокатів, представників юридичних громадських організацій.

УДК 34.01 (083)
ББК Х511я431

Усі матеріали подаються у авторській редакції.

Погляди авторів, викладені в цьому збірнику, необов'язково відображають позицію організаторів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання реалізації чинних національних та міжнародних нормативно-правових актів».